

«Είνας τα βιβλία μου διάφορες αυλαίες.
Όταν ε' αναγνώ βιβλίο εμπρός μου άπε κι αν τόχει.
Όταν τα κλειδιά βιβλίο εμπρός μου άπε κι αν τόχει.»
Ανδρέας Εμπειρίκος, Παιδικά και Προσβλ. απότομα 16,
Σύλλογος Ενδοξίμα 1935

Ιστορίες στο ορφανοτροφείο

Μακρίνα Σαββουλίδου (Α3)¹

Επιτέλους στολίζουμε! Πώς γίνεται να μην είναι κανείς χαρούμενος; Το κάθε παιδί στο ορφανοτροφείο παίρνει μία από τις δεκάδες πολύχρωμες μπάλες και την τοποθετεί στα καταπράσινα κλαδιά του δέντρου. Η κορυφή του ίσα που ακουμπά το ασπροβαμμένο ταβάνι. Κάθε φορά γίνεται κλήρωση για το ποιος θα τοποθετήσει το αστέρι κι ύστερα έρχονται και τα δώρα! Σε εμάς που είμαστε πλέον μεγαλύτεροι συνήθως παίρνουν βιβλία. Έχω γεμίσει ολόκληρο το κομοδίνο μου με δαύτα! Αλλά το πιο ξεχωριστό στα Χριστούγεννα δεν είναι ούτε η διακόσμηση, ούτε τα δώρα. Είναι τα παραμύθια! Τα βράδια εγώ με την κολλητή μου, την Ελίζα, πηγαίνουμε κάτω από το έλατο και εκείνο μας διηγείται ιστορίες με έναν διαφορετικό όμως τρόπο. Κάθε φορά μπορούμε να ακουμπήσουμε μόνο μία μπάλα και εκείνη θα μας πει τη συναρπαστική διήγησή της...

Εκείνο το βράδυ προσποιηθήκαμε τις κοιμισμένες. Φέτος ήταν η σειρά μου να διαλέξω τη μπάλα της ιστορίας. Στις 12 σηκωθήκαμε και πήγαμε στην αίθουσα υποδοχής. Το ολοφώτεινο δέντρο, με τις όμορφες, γυαλιστερές μπάλες ξεχώριζε στο σκοτάδι. Κοντοστάθηκα για λίγο και τελικά πήδηξα με όλη τη δύναμη που μπορούσα να επιστρατεύσω εκείνη την ώρα και ακούμπησα μια κατακόκκινη μπάλα. Αμέσως βρεθήκαμε σε έναν διαφορετικό κόσμο.

Μπροστά μας έστεκε επιβλητικό ένα πολύ περίεργο κτήριο, με ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ρυθμό, βαμμένο με έντονες αποχρώσεις. Αποτελούσε ένα ξεχωριστό σημείο της πόλης μέσα στις αφρόντιστες και βρόμικες συνοικίες. Οι άνθρωποι, βιαστικοί και αγενείς, τρέχανε προς το περίεργο κτήριο. Αποφασίσαμε να κάνουμε το ίδιο. Πλήθος κόσμου ήταν μαζεμένο γύρω από ένα βελούδινο μαξιλάρι, με τη θλίψη ζωγραφισμένη στα πρόσωπά του. Τα παιδιά έκλειναν τα μάτια τους και τυλίγονταν γύρω από τα χέρια των γονιών τους. Η Ελίζα παρατήρησε έναν ηλικιωμένο άντρα να στέκεται δίπλα μας.

–«Τι συνέβη;», ρωτήσαμε και εκείνος αμέσως απάντησε:

–«Δε γνωρίζετε; Κλάπηκε το κλειδί των ονείρων και από τότε οι άνθρωποι ζουν στη δυστυχία. Όλοι μαζευόμαστε εδώ καθημερινά προς τιμήν του ζωογόνου αντικειμένου.»

–«Πώς γίνεται ένα κλειδί να δίνει ζωή σε έναν λαό και προπάντων, αφού το αντικείμενο είχε για σας τόση σημασία, πώς αφήσατε να κλαπεί;». Τα μάτια του ηλικιωμένου άρχισαν να καίνε, ενώ το πρόσωπό του έχασε την αλλοτινή του ηρεμία.

–«Πρέπει νά'στε καινούργιες εδώ! 50 φύλακες κλείστηκαν στα σκοτεινά μπουντρούμια της Χέδερλαντ, μετά την κλοπή, τον προηγούμενο χρόνο. Μέσα σε αυτούς και ο γιος μου», είπε, ενώ ένα δάκρυ κύλησε στο πρόσωπό του. Γνέψαμε συμπονετικά και φύγαμε διακριτικά από την αίθουσα.

Καθώς προχωρούσαμε, ρωτούσαμε τους περαστικούς για τη βιβλιοθήκη. «Ίσως εκεί να έχει κάποιες πληροφορίες για το κλειδί των ονείρων», σκεφτήκαμε. Ωστόσο, όλοι μάς προσπερνούσαν χωρίς να δώσουν απάντηση. Τελικά, ένας άνθρωπος μας είπε την τοποθεσία: Οδός Σνέπερχαουζ 117. Πήραμε ίσια τον δρόμο, ακολουθώντας τις πινακίδες και συναντήσαμε ένα μεγαλοπρεπές οικοδόμημα. Μόλις μπήκαμε, μία ψηλή και λεπτή γυναίκα σήκωσε το λιπόσαρκο χέρι της και μας έγνεψε να κάνουμε ησυχία. Φορούσε ένα λευκό πουκάμισο απ'όπου κρεμόταν ατημέλητα μια ετικέτα που έγραφε: «κ. Α. Βίλμαρκ, βιβλιοθηκονόμος». Η μακριά της φούστα έπεφτε χυτή από τη μέση μέχρι τα γόνατά της, ενώ τα μαλλιά

¹ 3^ο Βραβείο Διηγήματος στους 13^ος ΑΛΟΤΕ

της ήταν πιασμένα σε μια πρόχειρη κοτσίδα. Τα κουρασμένα κατάμαυρα μάτια της καλύπτονταν από ένα ζευγάρι γυαλιά. Προσπαθήσαμε να κάνουμε όση ησυχία μπορούσαμε και κατευθυνθήκαμε στους ατελείωτους διαδρόμους με τα βιβλία. Μυθιστορήματα, εγκυκλοπαίδειες, δοκίμια, διηγήματα και... να τα ιστορικά! Ήμασταν σίγουρες ότι εδώ θα υπήρχε κάτι για το κλειδί, όμως τίποτα. Οι τίτλοι των βιβλίων δε σχετιζόταν με την αναζήτηση. Πήγαμε πιο μέσα στον διάδρομο. Εκεί τα βιβλία ήταν πολύ πιο παλιά και σκοτισμένα. Τίποτα, ωστόσο, που να σε παραπέμπει σε κλειδί ή όνειρο. Τότε ακούστηκε η διαπεραστική φωνή της βιβλιοθηκονόμου:

- «Τι γυρεύετε εσείς εδώ; Δε μου φαίνεται ότι ενδιαφέρεστε για κάτι. Πείτε μου αμέσως! Τι θέλετε;».
- «Ψάχνουμε για το...», η Ελίζα με τσίμπησε ελαφρά στο χέρι και συνέχισε η ίδια.
- «...Το ενδιαφέρον βιβλίο που έχετε για τον πόλεμο με τη Βενέτα!».
- «Τη Βιενέτα θα εννοείς», είπε αυστηρά. «Μέχρι και ο σκύλος μου θα παρατηρούσε το βιβλίο στην αρχή του διαδρόμου! Δρόμο τώρα! Αυτή η μεριά είναι απαγορευμένη.».
- «Ευχαριστούμε», είπαμε σαφώς ενοχλημένες και απομακρυνθήκαμε από το περίεργο αυτό μέρος. Ήμασταν σχεδόν σίγουρες ότι η κυρία Βίλμαρκ κάτι έκρυβε. Στα μαρμάρινα σκαλιά της βιβλιοθήκης, δίπλα από το χάλκινο κιγκλίδωμα, είδαμε τον γέρο που μας μίλησε πρωτίτερα.
- «Καλησπέρα! Μήπως θα μπορούσαμε να σας μιλήσουμε;». Ο ηλικιωμένος άντρας σηκώθηκε αργά, λες και κουβαλούσε στην πλάτη του ένα βαρύ φορτίο που τον εμπόδιζε. Απομακρυνθήκαμε λίγο προχωρώντας σε έναν στενό δρόμο και τον ρωτήσαμε:
- «Μήπως γνωρίζετε γιατί στο ιστορικό τμήμα τα πίσω βιβλία είναι απαγορευμένα; Μόλις πλησιάσαμε κατευθείαν μας έδιωξαν.».
- «Πήγατε στο πίσω ιστορικό τμήμα; Πρέπει να είστε θαρραλέες! Κανείς δεν τα βάζει με την Αμάντα!», αποκρίθηκε με ένα ύφος που δύσκολα διέκρινες αν ήταν ειρωνικό ή σοβαρό.
- «Την ποια;».
- «Την κυρία Βίλμαρκ, εννοώ. Να φανταστώ... ψάχνετε πληροφορίες για το κλειδί των ονείρων, έτσι;».
- «Ναι», απαντήσαμε χαμηλόφωνα.
- «Καλύτερα όχι στη βιβλιοθήκη. Έχω όσες πληροφορίες θέλετε. Ακολουθήστε.».

Η Ελίζα με τράβηξε λίγο στο πλάι και μου ψιθύρισε: «Πώς γίνεται να εμπιστευθούμε κάποιον που μόλις γνωρίσαμε;». Εγώ, ωστόσο, ίσως λίγο πιο αυθόρμητη της απάντησα: «Αποκλείεται να μας βλάψει. Ας δούμε τι έχει να μας πει.» Τελικά, τον ακολουθήσαμε.

Μας οδήγησε σε ένα μεγάλο, ξύλινο σπίτι. Τα παράθυρα ήταν θολά, αλλά μπορούσες να διακρίνεις κομμάτια ξεθωριασμένων κουρτινών να τα καλύπτουν. Πήραμε μια βαθιά ανάσα, πιαστήκαμε σφιχτά χέρι-χέρι και προχωρήσαμε στο εσωτερικό. Σκοτάδι απλωνόταν παντού. Ο άντρας πάτησε έναν διακόπτη, μια λάμπα τρεμόπαιξε και το δωμάτιο παραδόθηκε στο θαμπό φως της.

- «Πώς σας λένε;».
- «Είμαι ο Φινέας Μακ Κάρλεϊ, αλλά μπορείτε να με φωνάζετε Φιν! Κύριο Φιν για την ακρίβεια! Εσάς;».
- «Εγώ είμαι η Έιμι και αποδώ η Ελίζα.».

Ο κύριος Φιν, όπως τον αποκαλούσαμε πλέον, καθώς προχωρούσαμε, άνοιγε τους διακόπτες και μικρές λάμπες φώτιζαν τη διαδρομή. Εκείνη τη στιγμή ακούστηκε ένα γάβγισμα και ένας σκύλος έπεσε με μανία επάνω στην Ελίζα, που άρχισε να φωνάζει κατατρομαγμένη. Ο συνοδός μας μειδίασε ελαφρώς και αναφώνησε: «Δε σας γνώρισα τον Ρόκι!». Η Ελίζα ήταν σαστισμένη από το σοκ. «Ελπίζω να μην έχετε και άλλες απρόσμενες εκπλήξεις στο σπίτι σας, κύριε Φιν», μπόρεσε μόνο να αρθρώσει.

Προχωρούσαμε στους δαιδαλώδεις διαδρόμους και διασχίζαμε αίθουσες με παλιά ξύλινα έπιπλα, φθαρμένα από τον χρόνο καλυμμένα με σκόνη. Κανένας χώρος δεν είχε πόρτες. Είχαμε φτάσει σε αδιέξοδο. Ένα αινιγματικό χαμόγελο σχηματίστηκε στο πρόσωπο του κυρίου Φιν. Εγώ με την Ελίζα αλληλοκοιταχτήκαμε. Τότε ο ηλικιωμένος έσκυψε και σήκωσε ένα μικρό πορτάκι, φανερώνοντας πλήθος σκαλοπατιών που κατέβαιναν σε μεγάλο βάθος. Κατεβαίναμε τις απότομες σκάλες, σκοντάφτοντας στα κομμάτια ξύλου που είτε προεξείχαν είτε έλειπαν από την επιφάνεια.

Στη νέα αίθουσα που βρεθήκαμε δεν υπήρχε κανένας διακόπτης. Διαδοχικά τοποθετημένοι πυρσοί χάριζαν στο δωμάτιο λιγοστό φως. Καθώς προχωρούσαμε έπεσα πάνω σε ένα έπιπλο, ενώ ένα κύμα σκόνης αιωρήθηκε στον αέρα. Γρήγορα συνειδητοποίησα ότι ήταν μια βιβλιοθήκη, από όπου ο γέροντας πήρε με αργές κινήσεις ένα βιβλίο και με ένα φύσημα το καθάρισε πρόχειρα. Το εξώφυλλο είχε ένα ξεθωριασμένο κόκκινο χρώμα, ενώ κάπου-κάπου ξεπρόβαλλαν χρυσές λεπτομέρειες και καλλιγραφικά που δεν καταλάβαινα. Ο κύριος Φιν απόθεσε το βιβλίο προσεκτικά στο τραπέζι, καλώντας μας να ανακαλύψουμε μόνες μας τα μυστικά του. Όταν το ανοίξαμε, μείναμε άναυδες. Τα φύλλα ήταν κομμένα έτσι ώστε να χωράει ένα μικρό, χρυσό αντικείμενο, ένα κλειδί! Φαινόταν ολοκαίνουργιο σε αντίθεση με το εξώφυλλο και είχε επάνω μικρές διαμαντένιες πετρούλες. Κοιτάξαμε με απορία τον κύριο Φιν, για τον οποίο δεν ξέραμε τίποτα. Εκείνος σαν να κατάλαβε ψιθύρισε: «Ανήκω σε μία οργάνωση που λέγεται Φ.Κ.Ο.»

– «Φ.Κ.Ο.», τόλμησα να ρωτήσω.

– «Φύλακες Κλειδιού Ονείρων.»

– «Δηλαδή, εσείς κλέψατε το κλειδί;», τραύλισα.

– «Δεν είμαστε κλέφτες, προστατεύουμε τον λαό. Χρόνια πριν η πόλη μας έμοιαζε πολύ με την τωρινή.

Οι άνθρωποι ζούσαν κλεισμένοι στον εαυτό τους και τη δυστυχία τους. Φτώχεια, ληστείες και αδικίες παντού. Η κατάσταση όλο και χειρότερη. Τότε ανέλαβε τη βασιλεία ο Τζέιμς Ο΄ Σάλιβαν III και όλα άλλαξαν. Ο κόσμος απέκτησε πάλι ελπίδα. Όση αγάπη και δικαιοσύνη έδειξε ο Τζέιμς στον λαό του, διπλάσια ήταν αυτή που έτρεφαν οι ντόπιοι γι΄ αυτόν. Ο θάνατος του πολυαγαπημένου βασιλιά μετά από 20 χρόνια, κάλυψε την πόλη με το αόρατο σάβανο της θλίψης. Τη στιγμή εκμεταλλεύτηκε ο Τόμας Μόρτον, δημιουργώντας το κλειδί των ονείρων.

Ο ιδιαίτερα εύπορος αριστοκράτης παρήγγειλε την κατασκευή του αντικειμένου. Ατόφιο χρυσάφι, πολύτιμοι λίθοι, ντελικάτος σχεδιασμός. Ό,τι έπρεπε για μια τέλεια οργανωμένη απάτη. Εξαπάτησε τον λαό, ο οποίος πίστευε ότι το αντικείμενο ήταν θεόσταλτο και προστάτευε την πόλη. Τους είχε δώσει ένα κίνητρο: να ελπίζουν, να προσπαθούν και να ονειρεύονται. Οι άνθρωποι δεν αντιλαμβάνονταν ότι ο καθένας έχει μέσα του το κλειδί των ονείρων του. Ο Μόρτον έγινε ήρωας, ενώ το κλειδί αποκτούσε όλο και περισσότερη δύναμη.

Πέρασε πολύς καιρός, με την κοινωνία να παραμένει σε κατάσταση εξάρτησης. Τότε συγκροτήθηκε η Φ.Κ.Ο. Έπρεπε να κλέψουμε το κλειδί, αλλά φρουρούνταν. Έπρεπε να βρούμε έναν δικό μας που δούλευε εκεί, για να το κλέψει, και αυτός ήταν ο γιος μου. Πήρε το κλειδί και το έκρυψε. Όταν η κλοπή έγινε αντιληπτή, έγιναν εξονυχιστικές έρευνες χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Όλοι οι φρουροί φυλακίστηκαν στα πιο σκοτεινά και παγωμένα μπουντρούμια», είπε με τρεμάμενα χείλη. «Προσπαθήσαμε να πείσουμε τον λαό ότι δεν έχουν ανάγκη το κλειδί. Στο πίσω ιστορικό τμήμα γίνονται όλες οι συνελεύσεις αυτών που συμμετέχουν στην οργάνωση, γι΄ αυτό η κυρία Βίλμαρκ, η γυναίκα μου, δεν αφήνει κανέναν να περάσει. Φυσικά το μέρος είναι κρυφό και μπαίνουμε με μυστικό κωδικό.»

Μόλις ο κύριος Φιν τέλειωσε, βρεθήκαμε πίσω στο ορφανοτροφείο. Το δέντρο συνέχισε μόνο του την ιστορία: «Η Χέδερλαντ μπήκε στη πορεία της ανεξάρτησης. Οι άνθρωποι έμαθαν να ονειρεύονται με αυτά που είχαν. Έμαθαν να ανοίγουν τα μάτια και να βλέπουν την αλήθεια. Βρήκαν το πιο πολύτιμο κλειδί, ένα κλειδί που κανείς δεν μπορούσε να κλέψει: αυτό της ελπίδας. Όσο για τους φύλακες και τον γιο του κυρίου Φιν, ελευθερώθηκαν και ανέλαβαν την προστασία της πόλης. Πλέον η Χέδερλαντ ζούσε με όνειρα, με αληθινά όνειρα και με τα μάτια ανοιχτά προς το μέλλον.»